

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

02.09.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[«Тисячovesна» для соцмереж: гроші знайшли, а аудиторія загубилася. – Анастасія Большакова](#)

[Музика нової хвилі та культура змін: Brykulets та SadSvit увійшли до рейтингу Forbes Ukraine «30 до 30»](#)

[Могила воїнів УНР «під ліквідацію». – Юрій Юзич](#)

[Російський дрон влучив у житловий будинок у Києві, де мешкає донька Кузьми Скрябіна. – Вікторія Прихід](#)

Вшанування пам'яті

[«Недописані» запустили сайт пам'яті загиблих літераторів. – Анастасія Курінська](#)

[Проект «Недописані» запустив сайт пам'яті літераторів, яких убила росія. – Діана Горон](#)

[У Львові відкрили «Стіну пам'яті» про діячів літератури, які загинули через війну. – Анастасія Князева](#)

Медіа

[«Радіо Свобода» відмовилося від коментарів щодо звільнення Ромалійської і її заяв про політику «Настоящего времени». – Валерія Буняк](#)

Мовні питання

[Мовна омбудсманка нагадала про штрафи за російську мову в шкільних чатах. – Юрій Свиридюк](#)

[У чатах ОСББ всі учасники мають спілкуватися українською – представниця мовного омбудсмена. – Віра Шурмакевич](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[У закладах вищої освіти Дніпра збереглися унікальні вітражні композиції. – Юлія Дон](#)

Фестивалі

ГОГОЛЬFEST повертається до Києва вперше за дев'ять років: що покажуть на фестивалі

Театр

Непочуті голоси жінок, пам'ять і війна: театри імені Лесі Українки та Івана Франка готують спільну виставу «КАССАНДРА». – Катерина Кадакова

Музика

YAN KOSTYRKO відверто заговорив про втрати та неможливість повернути минуле. – Віолетта Луньова

Візуальні мистецтва

Українська дизайнерка створила благодійний шрифт «Цибулька» за мотивами петриківського розпису. – Анастасія Курінська

Коли мистецтво говорить про війну. – Ірина Матоліч

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фільм про скейтпарк в Охтирці покажуть на фестивалі у Фінляндії. – Анастасія Курінська

«Подорож Україною через їжу»: Film.ua розпочала зйомки телесеріалу «Страва часу». – Валерія Буняк

Культові «Перші ластівки» повертаються: почалися зйомки продовження легендарного серіалу. – Влада Пономарьова

Кіноосінь 2026: прем'єри, які не можна пропустити. – Наталка Горішня

Комедійна кінофраншиза повертається на екрани: вийшов тизер фільму «Скажене Різдво»

«Цінне кожне життя!»: документалка про порятунок тварин виходить в український прокат. – Віолетта Луньова

Просвітництво

Культуртригерка Олена Пчілка: навіщо Гадячу зараз повертати собі спадщину громадської діячки. – Надія Страшко

Література. Книговидання

Тетяна Бережна у Харкові представила державні рішення для підтримки книговидання. – Юлія Дон

PEN закликав світ підтримати українських видавців після обстрілів рф. – Дар'я Лобанок

Гендиректор видавництва «Ранок»: За останній місяць в Україні знищено майже три чверті книг, які надруковані за перше півріччя 2026-го. – Світлана Остапа

«Артефакт епохи»: пошкоджені обстрілом примірники книжки про «Українське радіо» виставили на продаж. – «Детектор медіа»

Після атаки РФ «А-ба-ба-га-ла-ма-га» відновить відправки книг вже наступного тижня

Україна втретє представить національний стенд на книжковому ярмарку Liber в Іспанії. – Анастасія Курінська

Попри обстріли Києва: які видавництва планують участь у «Книжковій країні». – Оксана Заблоцька

Хто став переможцями конкурсу «Мальопис року 2025»

Лауреатом Міжнародної премії імені Івана Франка став українсько-польський авторський колектив: грошову винагороду передадуть на Сили оборони. – Катерина Ношкалюк

Письменник Артем Чапай вирушає в літературний тур Італією. – Вероніка Якимець

Відомий роман українського письменника й військового видали німецькою мовою. – Микита Кишиневський

«Недбалі люди»: мемуари колишньої топменеджерки Facebook Сари Вінн-Вільямс виходять українською. – Катерина Кадакова

Музейна справа

Музей Пимоненка на Київщині відновлять у стилі традиційної української хати. – Дарина Рубан

Духовний оберіг «Музею покинутих міст» у полотні Олега Лазаренка. – Юлія Дон

Охорона культурної спадщини. Нематеріальна культурна спадщина

Як весільний обряд із Баштанки став частиною культурної спадщини України: «Вечірній район» про традицію дівування. – Ольга Булковська

Кадри

Рівненська обласна філармонія розпочинає 88 концертний сезон із кадрових змін

Підтримка України у світі

Анджеліна Джолі, ймовірно, втретє приїхала в Україну. – Діана Горон

Німеччина офіційно визнала росію винною в атаці дрона на Лейпциг і закриває її консульство в Бонні та «русский дом» у Берліні. Реакція мзс рф. – Марія Дроб'язко

Загальні питання

«Тисячovesна» для соцмереж: гроші знайшли, а аудиторія загубилася. – Анастасія Большакова

Президентська програма «Тисячovesна» від старту обіцяла заповнити інформаційний простір українським контентом і передусім достукатися до підлітків, чия увагу соцмережеві алгоритми день у день перетягують до російськомовного контенту. Одна з категорій програми мала працювати фактично на цю аудиторію – «Аудіовізуальні шоу та відеоролики для соціальних мереж». Поки навколо кіно «Тисячovesни» досі не вщухають суперечки, про цю категорію майже не говорять, хоча формально саме вона мала виконати першочергове завдання програми. Журналістка Анастасія Большакова проаналізувала результати цієї категорії і поговорила з експертами – Вадимом Лубчаком та Ольгою Тищук, які оцінювали заявки, – про те, що реально відбувалося за лаштунками відбору та чи зможе український контент привернути увагу більшої аудиторії. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/pidsumki-tisyachovesni-ukrajinskiy-kontent-dlya-tiktoku-ta-rilziv-317325/>

Музика нової хвилі та культура змін: Brykulets та SadSvit увійшли до рейтингу Forbes Ukraine «30 до 30»

27 серпня в Києві відбулася сьома церемонія нагородження Forbes Ukraine «30 до 30». Подія об'єднала понад 300 гостей: випускників рейтингу попередніх років, молодих підприємців, стартаперів, топменеджерів, військових та діячів культури, які вже сьогодні визначають майбутнє країни. До цього річного рейтингу увійшли зокрема Brykulets і SadSvit. Обоє артистів відзначили в категорії «Креативні індустрії». Подія розпочалася з меморіального перформансу Vivienne Mort, присвяченого поглим захисникам України. У ньому гурт поєднав пісні з віршами загиблого поета та військовослужбовця Максима Кривцова. Нагородами молодих лідерів відзначили у шести ключових напрямках. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/forbes-30-do-30/>

Могила воїнів УНР «під ліквідацію». – Юрій Юзич

Білий папір на хресті – це повідомлення, що дане поховання має бути знищеним. За несплату оренди місця. Найближчим часом, можливо через кілька тижнів. Це збірна могила старшин 3-ї Залізної дивізії Армії УНР, яку вдалось цього літа виявити експедиції «У пошуках Героїв». Найближчим часом в Офісі президента має відбутись нарада, де буде розглянуто звіт з експедиції «У пошуках Героїв» (попередня презентація вже відбулась). Міністерство закордонних справ попросило список усіх 213 віднайдених влітку цього року могил. Список із пропозиціями – які поховання потребують опіки, а які (можливо) потрібно переносити в Україну. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/blogs/1098487-mogila-voyiniv-unr-pid-likvidaciiu>

Російський дрон влучив у житловий будинок у Києві, де мешкає донька

Кузьми Скрябіна. – Вікторія Прихід

У Києві внаслідок російської атаки постраждав житловий комплекс, де живе донька лідера гурту «Скрябін» Андрія Кузьменка – Марія-Барбара Кузьменко. Докладніше:

<https://zahid.espresso.tv/novyny-lviv-rosiyskiy-dron-vluchiv-u-zhitloviy-budinok-u-kievi-de-meshkae-donka-kuzmi-skryabina>

Вшанування пам'яті

«Недописані» запустили сайт пам'яті загиблих літераторів. – Анастасія Курінська

Команда проекту «Недописані» презентувала меморіальний сайт із профілями українських діячів літератури, яких убила росія. На платформі вже зібрали історії 289 людей – від письменників і перекладачів до редакторів, видавців та бібліотекарів. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1393066-nedopisani-zapustili-sajt-pamati-zagiblih-literatoriv/>

Проект «Недописані» запустив сайт пам'яті літераторів, яких убила росія. – Діана Горон

Наразі він працює в тестовому форматі. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252258/2026-09-02-proiekt-nedopysani-zapustyv-sajt-pamyati-literatoriv-yakym-ubyla-rosiya/>

У Львові відкрили «Стіну пам'яті» про діячів літератури, які загинули через війну. – Анастасія Князева

На площі Ринок у Львові відкрили виставку «Стіна пам'яті» в межах проекту «Недописані». Вона розповідає про людей літератури, які загинули внаслідок російського вторгнення в Україну. Виставку можна буде відвідати до 13 вересня. «Стіна пам'яті» є спільним проектом Українського інституту книги, Культурних сил України та літературної агенції OVO. Вперше виставку експонували у межах заходів українського національного стенду на Франкфуртській книжковій виставці у 2025 році. «Стіна пам'яті» складається з двох частин. На одній відвідувачі можуть наклеїти стікери з іменами загиблих людей культури, а на іншій представлені біографічні довідки про письменників, які жили та творили у Львові. Докладніше:

<https://suspilne.media/lviv/1392672-u-lvovi-vidkrili-stinu-pamati-pro-diaciv-literaturi-aki-zagинуli-cerez-vijnu/>

Медіа

«Радіо Свобода» відмовилося від коментарів щодо звільнення Ромалійської і її заяв про політику «Настоящего времени». – Валерія Буняк

«Радіо Свобода» відмовилося пояснити причину припинення співпраці з телеведучою, журналісткою Іриною Ромалійською та її заяви про зміни в редакційній політиці «Настоящего времени». Пресслужба компанії відповіла, що «не коментує індивідуальні кадрові питання». У своєму запиті ІМІ запитав «Радіо Свобода» про офіційну позицію розірвання контракту з Ромалійською та

чи це рішення могло бути пов'язане з її ментальним здоров'ям, як вона стверджує. Крім того, ІМІ просило прокоментувати заяви журналістки про зменшення обсягів висвітлення війни росії проти України на «Настоящем времени», скасування чи скорочення програм «Утро» та «Вечер» на користь матеріалів про внутрішні російські питання та вплив санкцій на громадян росії, а також «росієцентричність» редакційної колегії. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252255/2026-09-01-radio-svoboda-vidmovylosya-vid-komentariv-shchodo-zvilnennya-romaliyskoi-i-ii-zayav-pro-polityku-nastoyashchego-vremeny/>

Мовні питання

Мовна омбудсманка нагадала про штрафи за російську мову в шкільних чатах. – Юрій Свиридюк

За порушення вимог щодо застосування державної мови у сфері освіти може загрожувати штраф до 11 900 гривень. Зокрема під час комунікації в батьківських і робочих чатах. Про це йдеться у пам'ятці для освітян, яку оприлюднила уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська. За словами омбудсманки, освітній процес не обмежується уроками. Він охоплює також виховні, організаційні та позакласні заходи, спілкування педагогів з учнями й батьками, а також комунікацію, пов'язану з організацією навчання. Івановська зазначає, що батьки є учасниками освітнього процесу, а спілкування у робочих і батьківських групах, якщо воно стосується організації навчання, не є приватним. За її позицією, така комунікація має здійснюватися державною мовою. Докладніше:

<https://suspilne.media/1392948-movna-ombudsmanka-nagadala-pro-strafti-za-rosijsku-movu-v-skilnih-catah/>

У чатах ОСББ всі учасники мають спілкуватися українською – представниця мовного омбудсмена. – Віра Шурмакевич

Голови ОСББ мають використовувати державну мову у спілкуванні зі співвласниками щодо питань, пов'язаних з діяльністю об'єднання. Зокрема, це стосується листування у робочих чатах месенджерів. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/golova-osbb-maye-spilkuvatisya-z-meshkancyami-ukrajinskoyu-317336/>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

У закладах вищої освіти Дніпра збереглися унікальні вітражні композиції. – Юлія Дон

У вишах Дніпра досі можна побачити унікальні вітражі. Значна частина цих колоритних художніх творів була створена безпосередньо в Дніпрі. За радянських часів у районі Шляхівки працював художній комбінат «Іскра». Саме на цьому підприємстві, поміж іншої продукції, виготовлялися такі барвисті монументальні панно. Ними оздоблювали чимало промислових об'єктів, державних установ, закладів культури та освітніх установ тодішнього

Дніпропетровська. На превеликий жаль, упродовж періоду незалежності України певна кількість подібних мистецьких робіт була демонтована. Надзвичайно важкого удару по вітражній спадщині міста завдала повномасштабна війна. Унаслідок ворожих обстрілів Дніпра низка вітражів зазнала пошкоджень або була повністю зруйнована. Найбільш свіжим та болісним випадком стало пошкодження цих витворів мистецтва в Будинку органної та камерної музики. Наразі фахівці разом із студентами профільних вищих навчальних закладів працюють над реставрацією та відновленням цих композицій. Заради того, щоб якомога повніше зберегти пам'ять про вітражну спадщину міста, у Технічному музеї «Машини часу» запустили спеціальний тематичний проєкт. Нині ж проєкт «Місто і річка» впорядкував відомості про вітражі та оригінальні настінні розписи, які збереглися у закладах вищої освіти Дніпра, а також поділився добіркою фотографій і детально розповів про точні локації цієї краси. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/104542/u-zakladah-vyshhoyi-osvity-dnipra-zbereglysya-unikalni-vitrazhni-kompozyciyi/>

Фестивалі

ГОГОЛЬFEST повертається до Києва вперше за дев'ять років: що покажуть на фестивалі

Із 16 до 20 вересня у Києві відбудеться ювілейний ГОГОЛЬFEST 2026. Фестиваль повернеться до столиці після дев'ятирічної перерви та вперше пройде тут від початку повномасштабної війни. У програмі – мистецький сквот у МЦКМ, світлова інсталяція на Алеї Героїв Небесної Сотні, «Енеїда» у виконанні Театру Ветеранів і нове шоу DakhaBrakha. Головною локацією стане Міжнародний центр культури і мистецтв (Жовтневий палац). Частину комплексу пошкодила російська атака: у приміщеннях вибило вікна, внутрішній двір засипало уламками скла. Під час фестивалю закритий Кінопалац, внутрішній двір та інші простори МЦКМ перетворять на мистецький сквот, де близько 50 художників з України та Європи створять розписи, інсталяції, імерсивні простори й кінопрограму. Однією з центральних подій фестивалю стане перформанс «Янголи Свободи», присвячений пам'яті Героїв Небесної Сотні. Його покажуть 19 вересня на місці майбутнього Музею Революції Гідності. Режисером перформансу став Владислав Троїцький, над світловими квітами працював польський художник Jarek Kozłaga, а музичною частиною керуватиме канадська диригентка Кері-Лінн Вілсон. Серед іншого: 19 вересня DakhaBrakha разом із Люблінським цирком уперше представить перформанс «Коло життя»; 16 вересня Театр Ветеранів покаже власну версію «Енеїди»; 17 вересня відбудеться прем'єра «Троянських жінок» – української адаптації постановки нью-йоркського експериментального театру La MaMa; 18 вересня – «Спрага до життя», подія, в межах якої гурт Schmalgauzen представить нову програму, створену разом із Владиславом Троїцьким. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/gogolfest-2026-kyiv-povernennya/>

Театр

Непочуті голоси жінок, пам'ять і війна: театри імені Лесі Українки та Івана Франка готують спільну виставу «КАСС АНДРА». – Катерина Кадакова

Спільну постановку готують Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки та Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка. Над виставою працюють польський режисер Гжегож Яжина та польський драматург Роман Павловський-Фельберг. У центрі вистави – досвід жінок, чиє життя змінила війна, – від страху й приниження до психологічних травм. Війни переважно починають не жінки, однак саме вони часто переживають їхні найважчі наслідки, залишаючись при цьому непочутими. Спираючись на «Іліаду» Гомера, «Агамемнона» Есхіла, «Троянок» Жана-Поля Сартра за мотивами Евріпіда та драматичну поему Лесі Українки, творці вистави переосмислюють міф про Кассандру – античну провісницю, чий пророцтва про майбутню катастрофу ніхто не слухав, аж поки не стало запізно. Після падіння Трої троянська царівна і жриця Аполлона потрапила в полон до Агамемнона, а згодом стала свідкою його безславної загибелі. Дія розгортається одразу у двох часових вимірах – сьогоденні та міфологічному минулому. Докладніше:

https://divoche.media/2026/09/01/nepochuti-holosy-zhinok-pam-iat-i-viyna-teatry-imeni-lesi-ukrainky-ta-ivana-franka-hotuiut-spilnu-vystavu-kass_andra/

Музика

YAN KOSTYRKO відверто заговорив про втрати та неможливість повернути минуле. – Віолетта Луньова

Український співак YAN KOSTYRKO презентував новий сингл «Є тільки далі» та відеокліп до нього. Цього разу артист звернувся до теми, яка сьогодні по-особливому відгукується багатьом українцям: як навчитися жити далі, коли повернути минуле вже неможливо. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/104581/yan-kostyrko-vidverto-zagovoryv-pro-vtraty-ta-nemozhlyvist-povernuty-mynule/>

Візуальні мистецтва

Українська дизайнерка створила благодійний шрифт «Цибулька» за мотивами петриківського розпису. – Анастасія Курінська

Українська дизайнерка Анна Маслік презентувала новий шрифт під назвою «Цибулька», який містить спеціальні гліфи за мотивами петриківського розпису. Авторка надає відкриту ліцензію на використання шрифту в обмін на благодійний внесок у розмірі 500 гривень. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1393038-ukrainska-dizajnerka-stvorila-blagodijnij-srift-cibulka-za-motivami-petrikivskogo-rozpisu/>

Коли мистецтво говорить про війну. – Ірина Матоліч

Франківська дослідниця Ірина Матоліч відвідала дві виставки – Отто Дікса в Kunstsammlung Gera у Гері (Німеччина) й Ігоря Полатайка та Юрія Боринця «Доторкнутиси» у Promprylad Art Center в Івано-Франківську. У тексті

– рефлексії дослідниці про тему війни в експозиціях митців. На думку авторки, іноді одна виставка несподівано знаходить продовження в іншій. Саме так сталося після відвідин експозиції Отто Дікса та виставкового проєкту Ігоря Полатайка у Франківську. Між творчими контекстами цих митців – майже століття, різні історичні обставини, художні традиції та мистецькі медіуми. Проте ця дистанція лише виразніше виявляє певну спорідненість у способах осмислення війни та її впливу на людину. Докладніше:

<https://postimpreza.org/texts/koly-mystetstvo-hovoryt-pro-viinu>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фільм про скейтпарк в Охтирці покажуть на фестивалі у Фінляндії. – Анастасія Курінська

На кінофестивалі Suomifornia у Гельсінкі відбудеться показ української документальної стрічки «Приземлення» (Landing) режисера Дмитра Пашка. Фільм розповідає про молодь прифронтової Охтирки (Сумщина), яка власноруч побудувала скейтпарк та новий культурний простір. Стрічка увійшла до офіційної програми фестивалю Suomifornia, який об'єднує художнє і документальне кіно про вуличну культуру, скейтбординг та серфінг. Захід пройде у столиці Фінляндії 1–2 жовтня. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1392556-film-pro-skejtpark-v-ohirci-pokazut-na-festivali-u-finlandii/>

«Подорож Україною через їжу»: Film.ua розпочала зйомки телесеріалу «Страва часу». – Валерія Буняк

Кіностудія Film.ua розпочала зйомки кулінарно-культурного телесеріалу «Страва часу» з Оленою Брайченко та Віталієм Гуралевичем, які досліджуватимуть нематеріальну культурну спадщину через традиційні страви, обряди, свята й родинні ритуали. Автори проєкту називають «Страву часу» подорожжю Україною через їжу. У межах серіалу вийде вісім 20-хвилинних епізодів про історію страв, які мають особливе символічне чи обрядове значення для українців. Бренд-шеф та амбасадор української кухні Віталій Гуралевич разом з дослідницею гастрономічної культури та кандидаткою історичних наук Оленою Брайченко готуватимуть страви, а історики, етнографи та дослідники української спадщини пояснюватимуть, звідки вони походять, у яких обрядах з'являлися та що означали для людей. Проєкт створюють за підтримки Українського культурного фонду. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252253/2026-09-01-podorozh-ukrainoyu-cherez-izhu-filmua-rozpochala-zyomky-teleserialu-strava-chasu/>

Культові «Перші ластівки» повертаються: почалися зйомки продовження легендарного серіалу. – Влада Пономарьова

Платформа кіно та телебачення Київстар ТБ разом з «Новим каналом» почали знімання третього сезону проєкту «Перші ластівки. Нова реальність». Довгоочікувана стрічка стане прямим продовженням дебютної частини та поверне на екрани зірковий акторський склад, який підкорив серця глядачів ще у 2019 році. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/pershi-lastivki-prodovzhennya-startuvali-zyomki-3-sezonu-serialu_n3132886

Кіноосінь 2026: прем'єри, які не можна пропустити. – Наталка Горішня
На які фільми варто чекати у прокаті, докладніше:

https://zaxid.net/nayochikuvanishi_filmi_yaki_viydut_voseni_2026_roku_opisi_treyleri_n1644673

Комедійна кінофраншиза повертається на екрани: вийшов тизер фільму «Скажене Різдво»

Творці представили нову історію зі «скаженого» всесвіту. На великих екранах «Скажене Різдво» вийде з 26 листопада. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/vyishov-tyzer-filmu-skazhene-rizdvo/>

«Цінне кожне життя!»: документалка про порятунок тварин виходить в український прокат. – Віолетта Луньова

Національний показ документального фільму «РЯТУЙ» (RESCUE) заплановано на 1 вересня у кінотеатрі «Жовтень» в межах Одеського міжнародного кінофестивалю. Стрічку створено у партнерстві української організації «Кожна Тварина» та американського продакшну We Are All Animals. Фільм висвітлює події чотирьох років повномасштабного вторгнення, протягом яких тисячі як домашніх, так і свійських тварин опинилися в епіцентрі бойових дій. Сюжет розповідає про безстрашних волонтерів, які ризикують власним життям заради евакуації чотирилапих із прифронтових зон. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/104563/czinne-kozhne-zhyttya-dokumentalka-pro-poryatunok-tvaryn-vyhodyt-v-ukrayinskyj-prokat/>

Просвітництво

Культуртригерка Олена Пчілка: навіщо Гадячу зараз повертати собі спадщину громадської діячки. – Надія Страшко

Прогалину між масштабом постаті та її сучасним публічним образом взялася заповнити дослідницька резиденція «У пошуках Пчілки», що відбулася в Гадячі з ініціативи громадської організації «Рідний край – Гадячина». Вона є частиною масштабнішого проекту – збору коштів на пам'ятник Олені Пчілці, який «Рідний край – Гадячина» веде з осені 2024 року. За словами проектної менеджерки ініціативи, культурної менеджерки, редакторки, критикині та письменниці Євгенії Нестерович, мета резиденції була значно ширшою за просте вшанування пам'яті: дослідники й місцеві мешканці разом переосмислювали культурну спадщину Гадяча в контексті постаті Пчілки, шукаючи відповіді на питання, яке місце ця спадщина повинна посісти у стратегії розвитку міста та регіону. Головне відкриття резиденції – це погляд на Пчілку не як на біографічну постать із хрестоматійної півсторінки, а як на організаторку культурного середовища – «культуртригерку». Докладніше:

<https://myrgorod.rayon.in.ua/topics/1097943-kulturtriggerka-olena-pcilka-navishho-gadiacu-zaraz-povertati-sobi-spadshhinu-gromadskoyi-diiacki>

Література. Книговидання

Тетяна Бережна у Харкові представила державні рішення для підтримки книговидання. – Юлія Дон

Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики – Міністерка культури України Тетяна Бережна відвідала Харків із робочим візитом. Під час поїздки вона оглянула зруйнований внаслідок російського обстрілу логістичний центр видавництва «Ранок», долучилася до книжкового фестивалю «Літературний ярмарок», а також нанесла візит до Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. Спільно з очільником Харківської обласної державної адміністрації Олегом Синегубовим та керівником видавництва «Ранок» Віктором Кругловим Бережна оцінила масштаби руйнувань логістичного комплексу, де ворожий удар знищив у вогні 8 мільйонів примірників книжок, серед яких понад 620 тисяч становили навчальні підручники. Загалом упродовж лише літнього періоду 2026 року через російські обстріли в Україні було знищено більше ніж 10 мільйонів книжок, а прямі фінансові збитки сягнули понад 1,2 млрд грн. З початку повномасштабної війни зафіксовано як мінімум 21 ворожу атаку на об'єкти української книжкової інфраструктури. Під час брифінгу, що відбувся в логістичному центрі «Ранок», Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики – Міністерка культури України розкрила деталі комплексу рішень, які готує Уряд задля порятунку та підтримки книжкового сектору. Вперше починаючи з 2022 року планується відновлення державної програми поповнення фондів бібліотек українською літературою. Мінкульт разом із Міністерством фінансів опрацьовує механізм її старту, а спільно з Міністерством освіти і науки України – закупівлю книжок для шкільних бібліотечних фондів. Мінкульт у партнерстві з Київською школою економіки, Книжковим Арсеналом та Українським інститутом книги розробляє програму експрес-грантів для малих видавництв, спрямовану, зокрема, на фінансування друку книжок. Упродовж найближчого часу буде оголошено умови участі та запущено фандрейзингову ініціативу із залученням міжнародних партнерів. У 2027 році за ініціативи Президента України Володимира Зеленського передбачається розширити програму «Тисячovesна» на книжковий ринок та адаптувати її під актуальні потреби галузі. Мінкультури завершує підготовку рішення щодо часткової компенсації оренди для книгарень – відповідний проект постанови вже передано на розгляд Уряду. Одночасно триває робота над розширенням ініціативи «єКнига» та залученням додаткових міжнародних грантових коштів. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/104467/%c2%a0tetyana-berezhna-u-harkovi-predstavyla-derzhavni-rishennya-dlya-pidtrymky-knygovydannya/>

PEN закликав світ підтримати українських видавців після обстрілів рф. – Дар'я Лобанок

Український PEN закликав державу та міжнародну спільноту підтримати видавничу галузь України, посилити військову, фінансову та гуманітарну

допомогу, а українців – купувати українські книжки. Про це йдеться у [заяві](#) організації. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ukrajinskiy-pen-zaklikav-pidtrimati-vidavnicchu-galuz-ta-kupuvati-ukrajinski-knigi-317323/>

Гендиректор видавництва «Ранок»: За останній місяць в Україні знищено майже три чверті книг, які надруковані за перше півріччя 2026-го. – Світлана Остапа

У матеріалі – розповідь Віктора Круглова, генерального директора видавництва «Ранок», голови наглядової ради видавничої корпорації RNK-Ranok, про роботу під постійними обстрілами у Харкові, цілеспрямоване знищення рашистами книговидавничої галузі, важливість читання і збереження паперової книги. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252251/2026-09-01-gendyrektor-vydavnytstva-ranok-za-ostanniy-misyats-v-ukraini-znyshcheno-mayzhe-try-chverti-knyg-yaki-nadrukovan-za-pershe-pivrichchya-2026-go/>

«Артефакт епохи»: пошкоджені обстрілом примірники книжки про «Українське радіо» виставили на продаж. – «Детектор медіа»

Видавництво «Лабораторія» відкрило розпродаж книжок, які зазнали незначних пошкоджень під час російського обстрілу складу. Серед них – книжка «Українське радіо. Історія буремного століття», видана за підтримки ГО «Детектор медіа». Врятовані примірники книжки можна придбати зі знижкою 30% на сайті видавництва. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252252/2026-09-01-artefakt-epokhy-poshkodzheni-obstrilom-prymirnyky-knyzhky-pro-ukrainske-radio-vystavyly-na-prodazh/>

Після атаки рф «А-ба-ба-га-ла-ма-га» відновить відправки книг вже наступного тижня

Видавництво «А-ба-ба-га-ла-ма-га», яке постраждало від російської атаки у ніч на 28 серпня, планує відновити надсилання книг покупцям вже наступного тижня. Про це компанія повідомила на своїй інстаграм-сторінці. Докладніше:

<https://shotam.info/pislia-ataky-rf-a-ba-ba-ha-la-ma-ha-vidnovyt-vidpravky-knyh-vzhe-nastupnoho-tyzhnia/>

Україна втретє представить національний стенд на книжковому ярмарку Liber в Іспанії. – Анастасія Курінська

Україна втретє візьме участь у Міжнародному книжковому ярмарку Liber. На національному стенді свої видання презентують 17 українських видавництв. Подія пройде з 29 вересня до 1 жовтня 2026 року у виставковому центрі Fira Barcelona Gran Via в Барселоні. Окрім роботи національного стенда 30 вересня в межах ярмарку відбудуться дві професійні події, присвячені українській літературі, її присутності в Іспанії та перспективам міжнародної співпраці. Заходи організували за підтримки Centro Cultural Ucrainiano. Дискусія «Бойове

слово: революційна літературна спадщина Іспанії та України» (10:00–10:50). У ній візьмуть участь перекладачка Аліна Петрик і філологиня, письменниця Юлія Плоха. Модеруватиме розмову політолог і журналіст Абель Ріу. Фахівці обговорять спільні риси культурної та мовної спадщини України й Каталонії, літературні процеси міжвоєнного періоду, феномен Розстріляного відродження, а також роль перекладу у взаємному діалозі. Круглий стіл «Українські книги в Іспанії: переклади, співпраця та нові горизонти» (17:30–17:55). Серед учасників – філологиня Оксана Голяк, художник і перекладач Андрій Антоновський та представниця видавництва Barbara Fiore Editora Марія Мартін Герцог. Модератором буде доктор педагогічних наук Карлес Торнер. Учасники проаналізують присутність української книги на іспаномовному ринку, виклики для видавничої співпраці та нові можливості для перекладів. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1392668-ukraina-vtrete-predstavit-nacionalnij-stend-na-knizkovomu-armarku-liber-v-ispanii/>

Попри обстріли Києва: які видавництва планують участь у «Книжковій країні». – Оксана Заблоцька

На тлі регулярних російських обстрілів Києва та ударів по складах із книжками українські видавництва змушені переглядати свої плани щодо участі в публічних подіях. Останні атаки вже призвели до знищення десятків тисяч книжок і значних фінансових втрат для видавців та книгарень. Зокрема, видавництво «КСД» відмовилося від участі в осінній «Книжковій країні» через безпекову ситуацію. За даними видання «Читомо», від фестивалю відмовилися ще п'ять учасників: книгарні «Моя книжкова полиця» та «КнигоЛенд», а також видавництва Vovkylaka, «Маміно» та «Фабула». Водночас понад 100 видавництв, книгарень і незалежних авторів підтвердили участь у «Книжковій країні». Фестиваль має відбутися 17–20 вересня на ВДНГ. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1392706-popri-obstrili-kieva-aki-vidavnictva-planuut-ucast-u-knizkovij-kraini/>

Хто став переможцями конкурсу «Мальопис року 2025»

Оприлюднили переможців конкурсу українських коміксів «Мальопис року 2025». Нагороди присудили в 11 категоріях, а особливу відзнаку за внесок у розвиток мальописної індустрії отримав Максим Богдановський. Докладніше:

<https://chytomo.com/khto-stav-peremozhtsiamy-konkursu-malopys-roku-2025/>

Лауреатом Міжнародної премії імені Івана Франка став українсько-польський авторський колектив: грошову винагороду передадуть на Сили оборони. – Катерина Ношкалюк

У Дрогобичі у 170-ту річницю від дня народження Івана Франка відбулася ювілейна X церемонія вручення Міжнародної премії імені Івана Франка. Лауреатами стали українсько-польський тандем – Віктор Мойсієнко та Йоанна Гетка – за монографію «Спочатку було слово... Від мовного узусу – до літературної норми. Нарис генези української літературної мови», присвячену дослідженню витоків української літературної мови на основі писемних

пам'яток Русі XI–XIV століть. Рішення ухвалило міжнародне журі з 12 науковців України, Польщі та Словаччини. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1098369-laureatom-miznarodnoyi-premiyi-imeni-ivana-franka-stav-ukrayinsko-polskii-avtorskii-kolektiv-grosovu-vinagorodu-peredadut-na-sili-oboroni>

Письменник Артем Чапай вирушає в літературний тур Італією. – Вероніка Якимець

З 5 до 11 вересня в Італії запланована низка зустрічей з українським письменником та військовослужбовцем Артемом Чапаєм, де він представить нещодавно перекладену італійською мовою книгу «Не народжені для війни» («La gente normale non va in giro armata»). Книгу переклали в межах співпраці Iperborea та видання Il Post. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/09/01/762888_pismennik_artem_chapay_virushaie.html

Відомий роман українського письменника й військового видали німецькою мовою. – Микита Кишиневський

У Німеччині вийшов переклад відомого роману українського письменника та військового Андрія Любки «Карбід». Книжку опублікувало берлінське видавництво Transit Buchverlag. Докладніше:

<https://shotam.info/vidomyy-roman-ukrainskoho-pysmennyka-y-viyskovoho-vydaly-nimetskoiu-movoiu/>

«Недбалі люди»: мемуари колишньої топменеджерки Facebook Сари Вінн-Вільямс виходять українською. – Катерина Кадакова

Викривальні мемуари «Недбалі люди» («Careless People») колишньої топменеджерки Facebook Сари Вінн-Вільямс про роботу в компанії переклали українською мовою та вже готують до друку. «Недбалі люди» – не список факапів Facebook і претензій до компанії. Це свідчення про те, як рішення однієї з найвпливовіших технологічних корпорацій позначилися на політичних виборах, приватності та житті людей далеко за її межами. Авторка повертається до моментів, коли Facebook міг ухвалити інші рішення – щодо співпраці з владою Китаю, захисту користувачів у М'янмі чи передвиборчої кампанії Трампа у США. «Недбалі люди» – книжка про те, що стається, коли найвпливовіші люди світу не вважають себе відповідальними за власні дії. Після того як «Недбалі люди» побачили світ у березні 2025 року, Meta заявила, що всі звинувачення авторки є неправдивими, і через суд домоглася обмежень на промоцію книжки. Сара Вінн-Вільямс навіть не може публічно коментувати факти, описані в мемуарах. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/09/01/nedbali-liudy-memuary-kolyshnoi-topmenedzherky-facebook-sary-vinn-viliams-vykhodiat-ukrainskoiu/>

Музейна справа

Музей Пимоненка на Київщині відновлять у стилі традиційної української хати. – Дарина Рубан

Музей Миколи Пимоненка в селі Малютянка на Київщині оновлять за концепцією традиційної української хати. Проект реалізує львівська студія, яка перемогла в архітектурному конкурсі на реконструкцію музею. За задумом архітекторів, оновлений музей має поєднати локальну спадщину Пимоненка із сучасним музейним простором. Докладніше:

<https://shotam.info/muzey-pymonenka-na-kyivshchyni-vidnovliat-u-styli-tradytsiynoi-ukrainskoi-khaty-foto/>

Духовний оберіг «Музею покинутих міст» у полотні Олега Лазаренка. – Юлія Дон

Колекція мистецького проєкту «Музей покинутих міст», який реалізує ГО «Коло Мамає» у тісній співпраці з Музеєм історії міста Кам'янського за фінансового та інформаційного сприяння Українського культурного фонду, збагатилася монументальним полотном харківського художника Олега Лазаренка під назвою «На захисті ідентичності». Роботу створено в унікальній авторській техніці мозаїчного рельєфу. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/104397/duhovnyj-oberig-muzeyu-pokynutyh-mist-u-polotni-olega-lazarenka/>

Охорона культурної спадщини. Нематеріальна культурна спадщина

Як весільний обряд із Баштанки став частиною культурної спадщини України: «Вечірній район» про традицію дівування. – Ольга Булковська

Журналістка Катерина Ношкалюк, авторка матеріалу про дівування у Баштанській громаді розповіла, як дослідження локального звичаю стало історією про людей, пам'ять поколінь і важливість збереження культурних практик. Також про те, як громади можуть самостійно вивчати й документувати власну спадщину, чому традиції, які десятиліттями існували у щоденному житті, потребують фіксації та підтримки, а також як культурна пам'ять допомагає громадам зберігати ідентичність в умовах війни. Обряд дівування – це частина весільної традиції, яку передавали від покоління до покоління. Сьогодні його збереження стало прикладом того, як локальна історія може отримати загальноукраїнське значення. Докладніше:

<https://bashtanka.rayon.in.ua/news/1098552-iak-vesilnii-obriad-iz-bastanki-stav-castinoiu-kulturnoyi-spadshhini-ukrayini-vecirni-raion-pro-tradiciiu-divuvannia>

Кадри

Рівненська обласна філармонія розпочинає 88 концертний сезон із кадрових змін

Художньою керівницею закладу призначили Анастасію Янцур, а начальницею концертного відділу – Ірину Криворученко. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1098470-rivnenska-oblasna-filarmoniia-rozpocinaje-88-koncertnii-sezon-iz-kadrovix-zmin>

Підтримка України у світі

Анджеліна Джолі, ймовірно, втретє приїхала в Україну. – Діана Горон

Американська акторка, режисерка, амбасадорка доброї волі ЮНІСЕФ Анджеліна Джолі вчергове приїхала в Україну та відвідала Львів, Тернопіль, Кременчук і Харків. Її візит не був оголошений заздалегідь. Джолі відвідує українські міста, спілкується з людьми та на власні очі бачить реальність країни, яка продовжує протистояти російській агресії. Сама Джолі офіційно не повідомляла про свій візит в Україну. Напередодні вона опублікувала на своїй інстаграм-сторінці допис, у якому розповіла, що наразі у світі є 41,6 млн біженців, які були вимушені покинути свої країни, та ще 68,7 млн людей, які вважаються внутрішньо переміщеними особами. У своєму дописі Анджеліна Джолі згадала, зокрема, українську гуманітарну місію «Проліска» та благодійну організацію Help Ukraine Team. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252240/2026-09-01-andzhelina-dzholi-ymovirno-vtretie-priykhala-v-ukrainu/>

Німеччина офіційно визнала росію винною в атаці дрона на Лейпциг і закриває її консульство в Бонні та «русский дом» у Берліні. Реакція мзс рф. – Марія Дроб'язко

Докладніше:

<https://espreso.tv/svit-nimechchina-ofitsiyno-viznala-rosiyu-vinnoyu-v-atatsi-drona-na-leyptsig-i-zakrivae-ii-konsulstvo-v-bonni-ta-russkiy-dom-u-berlini>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26